

The above-presented examples of the international words translation do not reject the option of verbal translation of such vocabulary. In some cases, translators can use the literal meaning, but only when their language perception and experience prompt that the suggested translation is adequate for the specific situation and gets the point across of the original text [4, p. 248].

The analyzed internationalisms confirm that in the Ukrainian language, they are well assimilated following the phonetic and grammatical laws. International words enrich the language, because they do not oppose to the national ones, but are incorporated in them [1, p. 29].

Each language is revealed in its ability to borrow foreign words, adapt them and use as its own and autochthonous ones, assimilating them to its paradigms [10, p. 92].

Therefore, borrowings from the Old Greek and Latin languages during the last centuries have made only a positive impact on formation of Ukrainian vocabulary and have become its inseparable component.

REFERENCERS

1. Akulenko V.V. (1980). International elements in vocabulary and terminology. - Kharkov, 316 p. [in Russian].
2. Brandes M.P., Provotorov V.I. (2001). Translation analysis of a text. - M.: NVI-Tezaurus, 244 p. [in Ukrainian].
3. Verba L.H. (2003). Comparative lexicography of English and Ukrainian. - Editing house "Nova Knyha", 304 p. [in Ukrainian].
4. Danilenko V.P. (1998). General linguistics. – Irkutsk, 458 p. [in Russian].
5. Diakov A.S., Kyiak T.R., Kudelko Z.B. (2000). Principles of term formation. – K.: KM "Akademiiia", 218 p. [in Ukrainian].
6. Karaban V.I. (2001). Reference book on translation of English scientific and technical literature into Ukrainian. Part 2. Terminological and stylistic difficulties. – Vinnytsia: Nova knyha, 324 p. [in Ukrainian].
7. Komisarov V.N. (1990). Theory of translation (linguistics aspects). – Moscow, 253 p. [in Russian].
8. Matsko L.I., Sydorenko O.M., Matsko O.M. (2003). Stylistics of the Ukrainian language: manual. – K.: Vyshcha shkola, 462 p. [in Ukrainian].
9. Parshyn A. (2000). Theory and practice of translation. – M.: Rosiiska mova, 161 p. [in Ukrainian].
10. Perkhach V., Ivankov B. (1994). Definition? Interpretation? Terminological butterfly. Scientific and terminological laboratory of Lviv State Polytechnic University, No. 8, P. 8. [in Ukrainian].

УДК 821.111(73) – 31 Керуак. 09

Дюрба Д. В.

Харківський національний медичний університет,
Харків, Україна

АРХЕТИП ТРІКСТЕРА В РОМАНІ ДЖ. КЕРУАКА «БРОДЯГИ ДХАРМИ»

Образ трікстера первісно є предметом вивчення антропології та психоаналізу. К. Г. Юнг описує образ трікстера як «я», відкинуте в далеке минуле колективної свідомості, як відображення свідомості людини, яка щойно почала відходити від тваринного світу. Пізніше також ряд дослідників-міфологів, антропологів і літературознавців також присвятили свої роботи феномену

трікстера. На нашу думку, в романістиці Дж. Керуака архетип трікстера реалізується через образ друга або посібника головного героя-оповідача, що присутній майже у всіх романах автора. В романі «На дорозі» – це Дін Моріарті, в романі «Доктор Сакс» – Доктор Сакс, в романі «Бродяги Дхарми» – Джефі Райдер.

Ключові слова: бітники, трікстер, архетип трікстера, Керуак, бродяги дхарми, бурлаки дхарми.

The image of the trickster was originally the subject of study of anthropology and psychoanalysis. C.G. Jung describes the image of the trickster as "I", thrown into the distant past of the collective consciousness, as a reflection of the consciousness of man, who has just begun to move away from the animal world. Mythologists, anthropologists and literary critics have also dedicated their work to the phenomenon of the trickster. In our opinion, in J. Kerouac's novels the archetype of the trickster is realized through the image of a friend or a guide of the main character-narrator, which is present in almost all the novels of the author. In the novel «On the Road» it's Dean Moriarty, in the novel «Doctor Sax» – Dr. Sax, in the novel «Dharma Bums» – Japhy Ryder.

Keywords: Beatniks, trickster, archetype of the trickster, Kerouac, Dharma Bums

В літературознавстві феномен трікстерства, прямо і опосередковано, вивчали Є. М. Мелетинський [4], який вважав трікстера демонічно-комічним дублером культурного героя, що походить із прадавнього образу світового культурного героя; Ю. М. Лотман [3], що відводив важливу роль образу божевільного у тернарній структурі «розумний – дурень – божевільний», де божевільний завжди перемагає і розумного, і дурня внаслідок непередбачуваності своїх дій; М. М. Бахтін [2], який освітлював феномен карнавалу через образ блазня, а також описав особливу роль шахрая, блазня і дурня у народній свідомості та становленні роману.

Одним з головних героїв роману «Бродяги Дхарми» є Джефі Райдер, друг і наставник Рея Сміта, оповідача. Образ Джефі Райдера поєднує такі риси архетипу трікстера. Він порушує традиції, що склалися в певному середовищі. Джефі – перекладач і філософ, він вивчає східні мови, перекладає давніх поетів, займається медитативними практиками. Оповідач часто акцентує увагу на тому, що Джефі зі своїми дивакуватими захопленнями, книжками і хайку абсолютно не вписується в типово конформістське американське середовище, у якому відбуваються дії роману. «Japhy and I were kind of outlandish-looking on the campus in our old clothes in fact Japhy was considered an eccentric around the campus» [1, с. 38–39]. «And I was mostly humanly amazed that this tremendous little guy who eagerly studied Oriental poetry and anthropology and ornithology and everything else in the books and was a tough little adventurer of trails and mountains should also suddenly whip out his pitiful beautiful wooden prayerbeads and solemnly pray there, like an oldfashioned saint of the deserts certainly» [1, с. 71].

Друзі вважають Джефі диваком, божевільним, поважним, називають його «галасливо-спокійним». Образ Джефі протиставляється конформістській масі людей, виділяється серед цієї маси. «He used to do the same thing at Reed College in Oregon. He was a regular fixture up there. Then we'd throw big wine parties and have girls and end up jumping out of windows and playing Joe College pranks all up and down town. "Gee, he's strange", said Alvah, biting his lip, in a mood of marvel, and Alvah himself was making a careful interested study of our strange noisy-quiet friend» [1, с. 25]. ««...» he [Japhy – Д. Д.] doesn't need any money, all he needs is his rucksack with

those little plastic bags of dried food and a good pair of shoes...» [1, с. 77].

Джефі виділяється і зовнішнім виглядом, він не обмежує себе заради рамок пристойності, робить те, що вважає потрібним чи зручним, його вбрання деколи дивує оточуючих. «But Japhy had on his fine big boots and his little green Swiss cap with feather, and looked elfin but rugged» [1, с. 54]. «Japhy took his pants off so he could look just like an Indian, I mean stark naked, except for a jockstrap» [1, с. 79–80]. Внаслідок дивакуватої і непередбачуваної поведінки друга Рей подекуди називає Джефі маніяком, божевільним. Повсякчас Джефі привертає до себе увагу, він говорить гучним «голосом дроворуба», часто бігає, стрибає, кричить, він виробляє різноманітні витівки просто так, заради задоволення і сміху. ««...» Japhy suddenly roared «Yaaaaah!» and leaped up into the air and straight across the room to me, landing on his feet in a fencing position with a sudden dagger in his hand the tip of it just barely stabbing the glass of the bottle with a small distinct «clink». It was the most amazing leap I ever saw in my life, except by nutty acrobats, much like a mountain goat, which he was, it turned out» [1, с. 25]. «««...» How! Ho! Hoo!» Japhy leaping up... » [1, с. 97]. ««Hoo!» yelled Japhy. “D’I ever tell you about Coyote Old Man and how him and Silver Fox started the world...”» [1, с. 174]. «Sometimes he’d come to the door of the shack and yell “Hoo!”» [1, с. 188].

Водночас образ Джефі є серйозним і навіть сумним, іноді його обличчя раптом стає похмурим чи сумним, іноді він каже, що втомився. «His [Japhy – Д. Д.] face was a mask of woeful bone, but his eyes twinkled like the eyes of old giggling sages of China, over that little goatee, to offset the rough look of his handsome face. «...» Sometimes he’d quiet down and just stare sadly at the floor, like a man whittling» [1, с. 11]. «aphy was very sad, subdued, I’d never seen him so quiet, melancholy, thoughtful his voice was as tender as a mother’s, he seemed to be talking from far away to a poor yearning creature (me) who needed to hear his message he wasn’t putting anything on he was in a bit of a trance» [1, с. 23]. «Once I opened my eyes and saw Japhy sitting there rigid as a rock and I felt like laughing he looked so funny. But the moun tains were mighty solemn, and so was Japhy...» [1, с. 71].

До того ж, Джефі виступає провідником та ініціатором для Рея. Не дивлячись на те, що за віком Рей старший на десять років, Джефі є наставником. Він вчить Рея ходити в гори, медитувати на ходу, збирати знаряддя для гірських походів тощо. Джефі створює особливу атмосферу довіри – передає Рею знання, що є закритими для інших, стимулює його до початку нового життя, більш наповненого і свідомого, аніж раніше. «“Dammit that yodel of triumph of yours was the most beau tiful thing I ever heard in my life. I wish I’d a had a tape recorder to take it down”. “Those things aren’t made to be heard by the people below”, says Japhy dead serious» [1, с. 86]. «This poor kid ten years younger than I am is making me look like a fool forgetting all the ideals and joys» [1, с. 77].

Джефі є наставником Рея і водночас його образ часто змальовано як образ малої дитини – його сміх порівнюється зі сміхом маленького хлопчика, його витівки і поведінка здебільшого характеризуються словом «хлоп’ячий», він поводить і радіє життю «як дитина». «Then with the same boyish gravity he went over to the dust of the road with the pickax and drew a big circle and began drawing things in the circle» [1, с. 53]. ««...» Japhy ran around looking at butterflies and birds...» [1, с. 207].

В образі Джефі чітко проступає і така риса трікстера, як посередництво між двома світами. Джефі практикує дзен-буддизм, поєднуючи в ньому східну і західну

філософії. За походженням він із глибинки західної Америки, виріс у лісі, вступив до коледжу, займався антропологією та індіанською міфологією, потім вивчив китайську та японську мови, захопився дзен-буддизмом і готувався до поїздки до Японії. Окрім того, Джефі є посередником між реальним та ірреальним світом – він повсякчас розповідає друзям про справжніх буддистів, поетів, філософів, про різноманітні фантастичні реалії дзенського буття, чим зацікавлює їх і наводить до своєї релігії. «I'm doin a magic mandala that' ll not only help us on our climb but after a few more marks and chants I'll be able to predict the future from it". "What's a mandala?" "They're the Buddhist designs that are always circles filled with things, the circle representing the void and the things illusion, see. You sometimes see mandalas painted over a Bodhisattva's head and can tell his history from studying it. Tibetan in origin"» [1, с. 53–54].

Також образ Джефі вміщує певні риси культурного героя, які чітко простежуються протягом всього роману. Є. М. Мелетинський, наголошуючи на архаїчності та синкретичності образу культурного героя, зазначає, що по суті трікстер – це демонічно-комічний дублер культурного героя, якому ««...» часто приписуються різноманітні витівки, декотрі з яких навіть є пародійним переосмисленням його ж власних серйозних діянь» [5, с. 26].

Увагу читача неодноразово зацентровано на прагненні Джефі до упорядкування та простоти в побуті. Джефі живе в маленькій хижі, де немає нічого, окрім найнеобхіднішого, усюди, де мешкає Джефі, все акуратно і витончено, в його кімнаті, на його кухні, в його рюкзаку – завжди ідеальний порядок. До того ж, образ Джефі вміщує таку рису культурного героя, як здобуття певних предметів культури для людей – Джефі наочно демонструє привілеї філософії дзен, переконує Рея, що той і є справжнім дзен-буддистом, заохочує друга до змін. Також Джефі залучає друзів до різноманітних дзенських ритуалів, які часто шокують Рея, зокрема до ритуалу «яб'юм», що полягав у сексуальному контакті з жінкою. «“This is what they do in the temples of Tibet. It's a holy ceremony, it's done just like this in front of chanting priests. People pray and recite Om Mani Pahdme Hum, which means Amen the Thunderbolt in the Dark Void. I'm the thunderbolt and Princess is the dark void, you see". <...> I still couldn't believe it. <...>, I'd also gone through an entire year of celibacy based on my feeling that lust was the direct cause of birth which was the direct cause of suffering and death and I had really no lie come to a point where I regarded lust as offensive and even cruel» [1, с. 28–29].

Отже, образ трікстера в романі «Бродяги Дхарми» реалізується через образ Джефі Райдера. Джефі є порушником традицій, серед друзів вважається диваком, він поєднує два світи – західний і східний, захоплюється філософією дзен. Характерними рисами образу Джефі є дивакуватий зовнішній вигляд, його природність, його сміх і вміння отримувати насолоду від простих речей, чим його образ виділяється і з маси звичайних людей, і з диваків-нонконформістів, якими оточений оповідач Рей Сміт. Також образ Джефі притаманні риси мудреця-наставника: він виступає провідником для Рея, вчить його найрізноманітнішим речам – від збирання гірського рюкзака до пізнання дзенських істин. Також в образі Джефі Райдера реалізуються ознаки культурного героя – прагнення до порядку у всьому, створення космосу із хаосу, та здобуття культурних цінностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Kerouac J. The Dharma Bums / Jack Kerouac. – N. Y. : Penguin Books, 1960. – 244 p.

2. Бахтин М. М. Собрание сочинений : В 7 т. – Т. 3 : Теория романа (1930–1961 гг.) / М. М. Бахтин. – М. : Языки славянских культур, 2012. – 880 с.
3. Лотман Ю. М. Семиосфера : культура и взрыв, внутри мыслящих миров : Статьи, исследования, заметки / Ю. М. Лотман. – СПб. : Искусство-СПб, 2001. – 704 с.
4. Мелетинский Е. М. Культурный герой / Е. М. Мелетинский // Мифы народов мира / Гл. ред. С.А.Токарев. – М. : Советская энциклопедия, 1982. – Т. 2. – С. 25–28.
5. Мифы народов мира : Энцикл. : В 2 т. – Т. 2 : К – Я / гл. ред. С. А. Токарев. – М. : Сов. энцикл., 1982. – 720 с.

УДК 811.124'37

Єрьомкіна Г.Г., Нетребчук Л.М.
Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна

ДЕЯКІ НАСТАНОВИ ПРИ НОМІНАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

У зв'язку зі зростанням інтересу до фармацевтичної продукції зростає також лінгвістичне зацікавлення способами номінації лікарських засобів (ЛЗ), оскільки в структурі цих лексичних одиниць ще багато несистемного і хаотичного, незважаючи на наявність численних рекомендацій та правил.

Номенклатурні назви лікарських засобів – це лексичний пласт, відкритий для проникнення нових лексичних одиниць, що є виразниками певних фрагментів національної наукової мовної картини світу як відображення науково-практичного досвіду. При створенні будь-якої номенклатурної назви ЛЗ прагнуть досягти наступних цілей:

1. привернути увагу до даного товарного знака (атракативна функція);
2. створити позитивний ефект у користувача;
3. забезпечити запам'ятовування конкретного товарного знака, зробити так, щоб цей товар став впізнаваним, популярним.

Прагматика товарних знаків (ТЗ) вимагає, щоб ці лексичні одиниці (ЛО):

1. Відповідали фонологічним вимогам мови, були евфонічними, не викликали небажаних асоціацій; максимально збігалися з кореневим словом, були утворені за певними законами словотвору; при цьому вони повинні бути короткими і, внаслідок цього, легко запам'ятовуватись.

2. Були мотивованими – містили б мотивуючі фрагменти в однослівній одиниці, утворюючи відповідний синтез інформації – загальнонаукової, медичної, інтелектуальної, культурологічної та ін.

3. Були орієнтовані як на фахівця – фармацевта і лікаря, так і на широкого споживача.

Назви лікарських ЛЗ – це багатий матеріал зі словотворчої точки зору. При номінації лікарських засобів використовуються всі види словотворення, внаслідок чого багато фармаконімів мають чітке словотворче членування в результаті виникнення регулярних словотворчих рядів (іму-, біо-, нео-). Особливо широко використовуються різні види абрєвіації – ініціальний, комбінований, складноскорочений, усічений та інші, оскільки загальновідомо, що однією з незаперечних переваг абрєвіатурного способу терміноутворення є його сприяння оптимізації і компресії процесу спеціальної комунікації: при мінімальній витраті мовних засобів – отримання максимальної інформації. Так виникають номінації